

त्वत्सकाशाच्च रामाच्च भीमसेनाच्च माधव । अर्जुनाद्वा महाबाहो हन्तुं शक्यो न वेति वै ।
एवं जानन् हि वार्ष्णेय विमृशामि पुनः पुनः । त्वं मे प्रमाणभूतोऽसि सर्वकार्येषु केशव । तच्छ्रुत्वा चाब्रवीद्भोमा वाक्यं वाक्य
विशारदः ।

॥ भीम उवाच ॥ अनारम्भपरो राजा बल्लोके इव सीदति । दुर्बलश्चानुपायेन बलिनं योऽधितिष्ठति । ६४५

अतन्द्रितस्तु प्रायेण दुर्बलो बलिनं रिपुं । जयेत्सम्यक्प्रयोगेन नोत्थार्थानात्मनो हितान् ।

कृष्णे नयो मयि बलं जयः पार्थे धनञ्जये । मागधं साधयिष्याम इष्टिं चय द्वाग्नयः ।

॥ श्रीकृष्ण उवाच ॥ अर्थानारभते बालो नानुबन्धमवेक्षते । तस्मादरिं न मृष्यन्ति बालमर्थपरायणं ।

हित्वा करान्यौवनाश्विः पालनाच्च भगीरथः । कार्तवीर्यस्तपोवीर्याद्वलात्तु भरतो विभुः ।

च्छ्रद्धा मरुत्तस्तान्पञ्च सम्राजस्त्वनुशुश्रुम । साम्राज्यमिच्छतस्ते तु सर्वाकारं युधिष्ठिर । ६४६

मन्त्रान् वश्यान्नुमृशन्नेवमेव सतां युगे । नियाच्छलक्षणं प्राप्तिः धर्मार्थनयलक्षणैः । बार्हद्रथो जरासन्धस्तद्विद्धि भरतर्षभ ।

नचैतमनुरुध्यन्ते कुलान्येकशतं नृपाः । तस्मादिहबलादेव साम्राज्यं कुरुते हि सः ।

रत्नभाजो हि राजानो जरासन्धमुपासते । नच तुष्यति तेनापि बाल्यादनयमास्थितः ।

मूर्धाभिषिक्तं नृपतिं प्रधानपुरुषो बलात् । आदत्ते न च नो दृष्टोऽभागः पुरुषतः क्वचित् ।

एवं सर्वान्वशे चक्रे जरासन्धः शतावरान् । तं दुर्बलपरो राजा कथं पार्थ उपैष्यति । ६४७

प्रोक्षितानां प्रमृष्टानां राज्ञां पशुपतेर्गृहे । पशूनामिव का प्रीतिर्जीविते भरतर्षभ ।

क्षत्रियः शस्त्रमरणे यदा भवति सत्कृतः । ततः स मागधं संख्ये प्रतिवधिष्ये यदयं ।

षडशीतिः समानीताः शेषा राजंश्चतुर्दश । जरासन्धेन राजानस्ततः क्रूरं प्रवर्त्यते ।

प्राप्नुयात्स यशो दोषं तत्र यो विघ्नमाचरेत् । जयेद्यश्च जरासन्धं स सम्राट् नियतं भवेत् ।

इति श्रीमहाभारते सभापर्वणि राजसूयारम्भपर्वणि कृष्णवाक्ये चतुर्दशोऽध्यायः ॥ २४ ॥

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ सम्राड्गुणमभीप्सुनैव युष्मान्स्वार्थपरायणः । कथं प्रहिणुयां कृष्ण सोऽहं देवलसाहसात् । ६४८

भीमार्जुनावुभौ नेत्रे मनो मन्ये जनार्दनं । मनश्चक्षुर्विहीनस्य कीदृशं जीवितं भवेत् ।

जरासन्धबलं प्राप्य दुष्पारं भीमविक्रमं । यमोहि न विजेताजौ तत्र वः किं विचेष्टितं ।

अस्मिंस्त्वर्थान्तरे युक्तमनर्थः प्रतिपद्यते । तस्मान्न प्रतिपत्तिस्तु कार्या युक्ता मता मम ।

यथाऽहं विमृशाम्येकस्तत्तावत् श्रूयतां मम । सन्न्यासं रोचये साधु कार्यस्यास्य जनार्दन । प्रतिहन्ति मनो मेऽद्य राजसूये ।

दुराहरः ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ पार्थः प्राप्य धनुःश्रेष्ठमक्षय्ये च महेषुधी । रथं ध्वजं सभाञ्चैव युधिष्ठिरसभाषतः । ६४९

॥ अर्जुन उवाच ॥ धनुःशस्त्रं शरा वीर्यं पक्षो भूमिर्यशो बलं । प्राप्तमेतन्मया राजन् दुष्प्रापं यदभीप्सितं ।

कुले जन्म प्रशंसन्ति वैद्याः साधु सुनिश्चिताः । बलेन सदृशं नास्ति वीर्यन्तु मम रोचते ।

कृतवीर्यकुले जातो निर्वीर्यः किङ्करिष्यति । निर्वीर्यं तु कुले जातो वीर्यवांसु विशिष्यते ।

क्षत्रियः सर्वशो राजन्यस्य वृद्धिर्दिष्यते । सर्वैर्गुणैर्विहीनोऽपि वीर्यवान्हि तरेद्रिपून् ।